

स्थानीय तहका लागि अर्गानिक उत्पादन प्रोत्साहन
कार्यविधि, २०७५

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय
कर्णाली प्रदेश, नेपाल
वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत

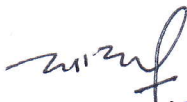
स्थानीय तहका लागि अर्गानिक उत्पादन प्रोत्साहन कार्यविधि, २०७५

प्रस्तावना: कर्णाली प्रदेश सरकार, मन्त्रपरिषद्को प्रथम बैठकबाट पारित रैथाने बालीहरूको संरक्षण गर्दै अर्गानिक कृषिका आधारहरू खडा गर्ने निर्णयको व्यवहारिक कार्यान्वयन गर्न यस मन्त्रालयको आ.व. ०७५/७६ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार अर्गानिक कृषिको उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरणको लागि अर्गानिक कृषि उत्पादनको नीति बनाई कार्यान्वयनमा गएका स्थानीय तहलाई प्रोत्साहित गर्न बाञ्छनीय भएकोले मन्त्रालयले स्थानीय तहका लागि अर्गानिक उत्पादन प्रोत्साहन कार्यविधि, २०७५ तयार गरेको छ।

परिच्छेद - १

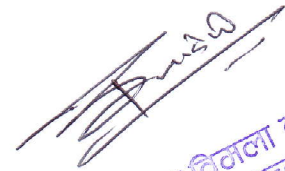
प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस कार्यविधिको नाम "स्थानीय तहका लागि अर्गानिक उत्पादन प्रोत्साहन कार्यविधि, २०७५" रहेको छ ।
(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।
२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,
  - (क) "मन्त्रालय" भन्नाले भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।
  - (ख) "कार्यालय" भन्नाले मन्त्रालय अन्तर्गतका अनुदान प्रवाह गर्ने निर्देशनालय, कृषि ज्ञान केन्द्र, भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र समेतलाई सम्झनुपर्छ।
  - (ग) "कार्यक्रम" भन्नाले अर्गानिक कृषि उत्पादनको नीति बनाई कार्यान्वयनमा गएका स्थानीय तहलाई अर्गानिक उत्पादन प्रोत्साहन कार्यक्रम सम्झनुपर्छ ।
  - (घ) "अनुदान रकम" भन्नाले अर्गानिक उत्पादन प्रोत्साहन कार्यक्रमका लागि स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराइने रकमलाई सम्झनुपर्दछ ।
  - (ङ) "प्रस्ताव" भन्नाले स्थानीय तहले पेश गरेको कार्ययोजना सहितको आवेदन सम्झनुपर्छ।
  - (च) "प्रमाणीकरण" भन्नाले अग्रिम रूपमा पहिचान गरिएको एवं विश्वासिलो प्रक्रिया अपनाई कुनै कृषि, वन तथा पशुपंक्षी जन्य उपजको निर्धारित गुणस्तर कायम गर्नका लागि पुरा गर्नु पर्ने शर्तहरू पुरा गरिएको छ भनी दिने लिखित सुनिश्चितता सम्झनुपर्छ ।
  - (छ) "प्रमाणीकरण निकाय" भन्नाले अर्गानिक मापदण्ड अनुसार उत्पादन, प्रशोधन, प्याकेजिंग, भण्डारण, ढुवानी र लेवलिङ्ग भएको छ कि छैन भनेर मूल्यांकन गर्ने निकायलाई जनाउँछ।
  - (ज) "मापदण्ड" भन्नाले कुनै देशले आफ्नो आन्तरिक प्रयोगका लागि वा बाह्य बजारका लागि अन्तराष्ट्रिय नियमअनुसार मान्य हुने गरी बनाएको अर्गानिक उत्पादनको मापदण्ड सम्झनुपर्छ।

हरिप्रसाद पाण्डेय
बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

सचिव

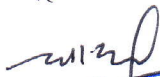

जा.विमला के.सी.
मन्त्री

- (झ) "एकिकृत कृषि फार्म" भन्नाले कृषि र पशुपन्छीपालन एकै ठाउँमा गरि मुख्य उत्पादन बाहेक खेर जाने सहायक उत्पादनको सदुपयोग गर्ने गरि व्यवस्थापन गरिएको फार्मलाई जनाउँछ ।

परिच्छेद-२
संचालन गरिने कार्यक्रम

३. **संचालन गरिने कार्यक्रम:** अर्गानिक कृषि उत्पादन, प्रशोधन, प्याकेजिंग, बजारीकरण तथा प्रमाणीकरण सम्बन्धि क्रियाकलापहरू अन्तर्गत देहायअनुसारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुपर्नेछ :-
- (१) व्यवसायिक अर्गानिक मोडेल कृषि फार्म विकास कार्यक्रम:
- (क) अर्गानिक कृषिका मापदण्डहरूको पालना गरि रासायनिक मल, विषादि र हर्मोनमुक्त एकिकृत मोडेल कृषि फार्म गरेको ।
- (ख) जग्गाको क्षेत्रफल न्यूनतम ५ रोपनी
- (ग) पशुपंक्षीको हकमा कम्तिमा १० वटा गाई/भैसी वा ५० वटा भेडा/बाखा वा ५०० वटा लोकल कुखुरा पालेको ।
- (२) अर्गानिक कृषि प्रविधि तथा उत्पादन सामग्री सहयोग कार्यक्रम: भकारो सुधार, भर्मिकम्पोष्ट, हरियो मल, जैविक मल तथा विषादि, वानस्पतिक विषादि तथा झोलमल, आई.पि.एम प्रविधि, सुक्ष्म भिरालो जग्गामा खेति प्रविधि जस्ता अर्गानिक कृषि प्रविधिको प्रसार ।
- (३) अर्गानिक कृषि उपजको प्रशोधन, प्याकेजिंग, ब्रान्डसहित बजारीकरण लागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधार, मेसिन औजार र क्षमता विकास तालिम ।
- (४) राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय प्रमाणीकरण निकायबाट अर्गानिक कृषि उपजको प्रमाणीकरण र निर्यातको लागि अनुदान सहयोग ।
- (५) संस्थागत विकास, जनचेतना तथा प्रचार प्रचार कार्यक्रम:
- (क) विश्व खाद्य दिवस, प्रांगारिक कृषि दिवस लगायत अन्य अर्गानिक कृषि सम्बन्धी दिवसहरू:
- (अ) अर्गानिक कृषि सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि गर्न र अर्गानिक कृषि प्रवर्द्धन गर्न हौसला प्रदान गर्न विभिन्न दिवसहरूको अवसर पारेर उत्कृष्ट कृषक, व्यापारी, कृषि उद्यमी तथा कृषक समूह/सहकारीलाई सम्मानित गर्दै स्थानीय तह, जिल्ला तथा प्रदेशस्तरमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम आयोजना गरि पुरस्कार प्रदान गर्ने ।
- (आ) कृषक, कृषक समूह, सहकारी तथा कृषि संग सरोकारवालाहरूको सहभागितामा जनचेतनामूलक व्यानर, नारा, प्लेकार्डसहित प्रभातफेरी कार्यक्रमको आयोजना गर्ने ।
- (ई) अर्गानिक विषयवस्तुमा विद्यार्थीहरूविच निबन्ध, गित, कविता, वतृत्वकला, चित्रकला प्रतियोगिता संचालन गरि उत्कृष्ट विद्यार्थीलाई सम्मानित गर्दै पुरस्कार प्रदान गर्ने । उक्त प्रतियोगिताको लागि पुरस्कार रकम देहाय बमोजिम हुनेछ:

हरिप्रसाद पाण्डित
बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

सचिव

मा.विमला के.सी.
मन्त्री

प्रथम रु. ४,०००।, द्वितीय रु.३,०००।, तृतीय रु.२,०००। सान्त्वना रु.१,००० का दरले पुरस्कार प्रदान गर्ने । प्रतियोगिता छनौट समितिका चार सदस्यलाई रु. १,०००। का दरले ४,०००। र प्रतियोगिता आयोजना व्यवस्थापन खर्च रु ५,००० ।

(ख) अर्गानिक कृषि मेला/महोत्सव प्रदर्शनी: अर्गानिक कृषि मेला प्रदर्शनी देहाय अनुसार गर्नुपर्नेछ :-

क. स्थानीय चाड पर्व, मेला, महोत्सव आदिको अवसर पारेर कृषि मेला प्रदर्शनी आयोजना गर्न सकिनेछ।

ख. प्रदर्शनी गर्ने मिति र स्थान निश्चित गरेपछि व्यापक प्रचार प्रसार गर्नुपर्छ, जसबाट बहुसंख्यक कृषकहरूको सहभागीता होस।

ग. यस्तै गरि सहभागी हुने कृषक, समुह सहकारी तथा निकायहरूलाई अग्रिम जानकारी गराई सहमति लिनुपर्छ।

घ. सम्बन्धित कार्यालयले प्रदर्शनी आयोजक समिति गठन गरि विभिन्न कामको जिम्मा लगाउन सक्नेछ।

ङ. कृषकका उत्पादन र प्रविधिहरूलाई देखाउने प्रदर्शन कक्षको व्यवस्था गर्नुपर्छ।

च. प्रदर्शित उत्पादनहरू विच प्रतिस्पर्धा गराई मुल्यांकन टोलीले उत्कृष्टलाई पुरस्कृत गर्नेछ।

छ. अर्गानिक कृषि मेला प्रदर्शनी कार्यक्रम संचालन गर्न सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूसंग समन्वय र सहकार्य गर्न सकिनेछ।

आर्थिक पक्ष: अर्गानिक कृषि उपज सम्बन्धि अधिकतम ६ वटा आईटममा प्रति आईटम रु ५०००।- (प्रथम रु.२०००।-, द्वितीय रु.१५००।-, तृतीय रु.१०००।- र सान्त्वना रु.५००) का दरले पुरस्कृत गर्न सकिनेछ।

खर्च नम्सः

पुरस्कार:	३०,०००।-
स्टल निर्माण तथा व्यवस्थापन:	१०,०००।-
व्यानर तथा प्रचार प्रचार:	५,०००।-
चियापान तथा व्यवस्थापन:	५,०००।-
कुल जम्मा:	५०,०००।-

(६) जैविक विविधता र रैथाने बाली संरक्षण: स्थानीय सम्भाव्यता र पकेट क्षेत्र अनुसार चिनो, कागुनो लगायत स्थानीय रैथाने जातका बालीहरूको उत्पादन तथा प्रवर्द्धन गर्ने।

हरिप्रसाद पण्डित
बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

सचिव

आ.विमला के.सी.
उपसचिव

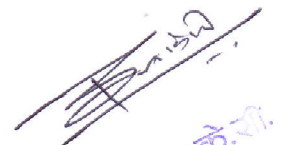
कार्यक्रम संचालन प्रक्रिया

४. अनुदान प्रवाह गर्ने निकाय : अनुदान प्रवाह गर्ने निकाय मन्त्रालय अन्तर्गतका कार्यालयहरू रहनेछन्।
५. सूचना प्रकाशन तथा प्रस्ताव आव्हान: (१) कार्यालयले स्थानीय तहसँग प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीले तोकेको म्याद दिई नियमानुसार प्रक्रिया पुन्याई अनुसूची -१ अनुसारको सूचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव आव्हान गर्नु पर्नेछ। सम्बन्धित स्थानीय तहको जानकारीका लागि स्थानीय एफ.एम.बाट समेत सो सम्बन्धी सूचना प्रचार प्रसार गर्न सकिनेछ।
- (२) प्रस्ताव पेश गर्न इच्छुक स्थानीय तहले अनुसूची-२ बमोजिम प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेछ।
- (३) स्थानीय तहले प्रस्ताव साथ निम्न बमोजिम कागजातहरू संलग्न गर्नुपर्नेछ :
- क) स्थानीय तहबाट अर्गानिक कृषि प्रोत्साहन अनुदान माग प्रस्ताव पेश गर्ने भन्ने सम्बन्धमा भएको निर्णयको प्रतिलिपि।
- ख) अर्गानिक कृषि नीति सम्बन्धी नगर/गाउँ सभाबाट पारित निर्णयको प्रतिलिपि
- ग) अर्गानिक कृषि कार्यक्रमको लागि स्थानीय तहले विनियोजन गरेको बजेटको विवरण खुल्ने प्रमाणको प्रतिलिपि।
- घ) मन्त्रालय/कार्यालयले तोकेको अन्य कागजातहरू।
६. प्रस्तावको मूल्याङ्कन तथा छनौट: प्रस्तावको मूल्याङ्कन गर्न प्रस्ताव मूल्याङ्कन तथा छनौट समिति गठन गरिनेछ। समितिले स्वीकृत आधार र मापदण्ड बमोजिम प्राप्त प्रस्तावहरूको मूल्यांकन तथा छनौट गर्नेछ। यस्ता प्रस्ताव छनौटका आधार र मापदण्ड अनुसूची-३ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।
७. प्रस्ताव मूल्याङ्कन तथा छनौट समिति: (१) प्रस्ताव मूल्याङ्कन तथा छनौट समिति देहायानुसार हुनेछ:-
क. प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति सम्बन्धित जिल्ला	- संयोजक
ख. प्रमुख जिल्ला अधिकारी, सम्बन्धित जिल्ला	- सदस्य
ग. प्रमुख, भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र	- सदस्य
घ. प्रमुख, कृषि ज्ञान केन्द्र	- सदस्य
ङ. प्रमुखले तोकेको प्राविधिक कर्मचारी, कृषि ज्ञान केन्द्र	- सदस्य-सचिव
- (२) समितिले आवश्यकता अनुसार बैठकमा सम्बन्धित विषय विज्ञहरूलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ। समितिले बढीमा तीन वटा बैठकबाट कार्य सम्पादन गरिसक्नु पर्नेछ।
- (३) कार्यालयले छनौट भएका प्रस्तावहरूको विवरण खुलाई ७ दिनको म्याद दिई सम्झौता गर्ने आशयको सूचना जारी गर्नु पर्नेछ।

हरिप्रसाद पाण्डेय
बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

सचिव

आ.विमला के.सी.
मन्त्री

८. अनुदान रकमको सम्झौता र भुक्तानी : कार्यक्रम संचालन गर्दा देहाय अनुसार सम्झौता र भुक्तानी हुनेछ ।

(१) सम्झौता:- अनुदान प्रवाह गर्ने निकायले प्रस्ताव छनौट भएको सम्बन्धित स्थानीय तहसँग अनुसूची-४ अनुसार सम्झौता गर्नु पर्नेछ ।

(२) अनुदान रकम भुक्तानी र खर्च विधि: अनुदान रकमको भुक्तानी स्थानीय तहको बैंक खाता मार्फत बढीमा २ किस्तामा गरिनेछ ।

क) सम्झौता भएपछि प्रथम किस्ता वापत अनुदान रकमको ५०% भुक्तानी गरिनेछ ।

ख) सबै कार्य सम्पन्न भई निवेदन सहित अन्तिम प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि ५०% अन्तिम किस्ताको रूपमा भुक्तानी गरिनेछ ।

ग) भुक्तानीका अन्य प्रक्रियाहरू प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली बमोजिम तथा अन्य सम्बन्धित प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

घ) सम्झौता अनुसार कार्यसम्पादन गरी भुक्तानीको लागि बिल भर्पाइ, प्रतिवेदन सहित निवेदन पेश गरेको सातदिन भित्र आवश्यकतानुसार कार्यालयले कार्यको अनुगमन, सुपरिवेक्षण गरी भुक्तानीको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

९. अनुदान रकम सीमा: स्वीकृत कार्यक्रम र बजेटको परिधि भित्र रही प्रस्तावको उपयुक्तताको आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तहले कृषि व्यवसायसँग आवद्ध सहकारी, कृषक समुह र कृषि उद्यमी/कृषि फार्म/कम्पनीलाई लागत अनुमानको आधारमा बढीमा क्रमशः ७०%, ६०% र ५०% अनुदान रकम प्रदान गर्नुपर्नेछ ।

१०. प्रगति प्रतिवेदन गर्नुपर्ने : स्थानीय तहले संचालित कार्यक्रमको अनुगमन तथा प्रगति प्रतिवेदन चौमासिक रूपमा सम्बन्धित कार्यालय समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

११. निर्देशन पालना: यस कार्यविधिका सम्बन्धमा मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्ता निर्देशन सम्बन्धित कार्यालय वा स्थानीय तहले पालना गर्नुपर्नेछ ।

१२. अनुदान प्रवाह नहुने अवस्था: देहायको अवस्थामा अनुदान रकम प्रवाह हुने छैन

(१) राजनीतिक दल तथा धार्मिक उद्देश्य पुरा हुने प्रकृतिका योजना ।

(२) कुल लागत २० लाख भन्दा कमको योजना ।

(३) तलब, भत्ता मसलन्द लगायत साधारण खर्च र ऋण भुक्तानी ।

(४) व्यक्तिगत तथा पारिवारिक रूपमा मात्र फाइदा पुग्ने योजना तथा कार्यक्रम ।

(५) दोहोरो अनुदान पर्ने गरी माग गरेका योजना तथा कार्यक्रम ।

(६) वातावरणमा प्रतिकूल प्रभाव पार्ने खालको योजना ।

हरिसाद पण्डित
बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

सचिव

जा.विमजा के.सी.
क.सी.

(७) जुन योजना तथा कार्यक्रमको लागि अनुदान माग गरिएको हो सो भन्दा अन्यत्र क्षेत्रमा खर्च गरेमा ।

परिच्छेद-४

अनुगमन मूल्याङ्कन

१३. अनुगमन मूल्याङ्कन : कार्यक्रमको मन्त्रालय/निर्देशनालय/कार्यालयले आवश्यकता अनुसार अनुगमन समिति बनाई जुनसुकै समयमा पनि अनुगमन गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-५

विविध

१४. प्रचलित कानून बमोजिम हुने : यस कार्यविधिमा अन्यत्र जेसुकै उल्लेख गरेको भएता पनि प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन, नियमावली, कर्णाली प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, नियमावली, कर्णाली प्रदेश खर्च मापदण्ड निर्देशिका तथा अन्य प्रचलित ऐन, नियमावलीमा उल्लेख भएकोमा सोही बमोजिम हुनेछ ।

१५. बाधा अड्काउ फुकाउने:- (१) कार्यविधि कार्यान्वयनको क्रममा कुनै बाधा अड्काउ परेमा सो फुकाउने अधिकार मन्त्रालयमा निहित रहनेछ ।

(२) यो कार्यविधिलाई आवश्यकता अनुसार मन्त्रालयले संशोधन तथा परिमार्जन गर्न सक्नेछ ।

हरिप्रसाद पण्डित
बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

सचिव

गा.विमला को.सी.
तकनी

अनुसूची-१

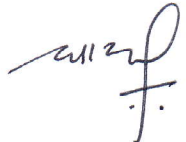
दफा ५ को उप-दफा (१) सँग सम्बन्धित
स्थानीय तहका लागि अर्गानिक उत्पादन प्रोत्साहन उपलब्ध गराउने सम्बन्धीको सूचना

सूचना । सूचना ।। सूचना ।।।

.....को आर्थिक वर्ष..... को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अर्गानिक कृषिको उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरणको लागि अर्गानिक कृषि उत्पादनको नीति बनाई कार्यान्वयनमा गएका स्थानीय तहलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रम रहेको हुँदा ..... जिल्लाका इच्छुक स्थानीय तहबाट माग आवेदन आव्हानको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशन भएको मितिले .....दिन भित्र .....कार्यालयमा तपसिल अनुसारका कागजातहरू एवं अनुसूची २,३ अनुसार व्यवसायिक योजना सहित आवेदन आव्हान गरिएको छ । थप जानकारीका लागि ..... कार्यालयमा सम्पर्क गर्न सकिनेछ ।

आवश्यक कागजात

- १) स्थानीय तहबाट अर्गानिक कृषि प्रोत्साहन अनुदान माग प्रस्ताव पेश गर्ने भन्ने सम्बन्धमा भएको निर्णयको प्रतिलिपि ।
- २) अर्गानिक कृषि नीति सम्बन्धी नगर/गाउँ सभाबाट पारित निर्णयको प्रतिलिपि
- ३) अर्गानिक कृषि कार्यक्रमको लागि स्थानीय तहले विनियोजन गरेको बजेटको विवरण खुल्ने प्रमाणको प्रतिलिपि ।
- ४) मन्त्रालय/कार्यालयले तोकेको अन्य कागजातहरू

हरिप्रसाद पाण्डेय
बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

सचिव

जा.विमला के.सी.
मन्त्री

अनुसूची - २

दफा ५ को उप-दफा (२) संग सम्बन्धित

प्रस्तावको ढांचा

खण्ड १ कार्यक्रम पेश गर्ने निकायको विवरण

गा.पा./न.पा को नाम	.....
कार्यालयको सम्पर्क ठेगाना	जिल्ला:..... स्थान/टोल: गा.पा./न.पा.को ईमेल..... टेलिफोन नं:..... वेबसाइट:
प्रमुख/अध्यक्षको नाम:	सम्पर्क नम्बर .....
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको नाम:	सम्पर्क नम्बर .....
कृषि शाखा प्रमुखको नाम:	सम्पर्क नम्बर.....

संलग्न कागजातहरू:

- १.
- २.
- ३.
- ४.

योजना शाखा प्रमुख

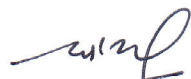
दस्तखत :-

नाम :-

पद :-

मिति :-

कार्यालयको छाप :-

हरिप्रसाद पाण्डे
बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

सचिव

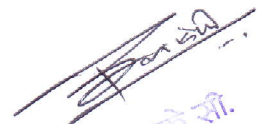
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

दस्तखत :-

नाम :-

पद :-

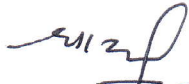
मिति :-

जा.विमला के.सी.
मन्त्री

खण्ड २ . अर्गानिक कृषि कार्यक्रम/योजनाको विवरणः

प्रस्तावित कार्यक्रमको नाम	
प्रस्ताव पेश गरेको कृषिमूल्य श्रृङ्खला	
कुल लागत रु.	
स्थानीय तहले व्यहोर्ने रकम रु.	
अनुदान माग गरिएको रकम रु.	
कार्यक्रम संचालन स्थल	जिल्ला: .....न.पा./गा.पा. वार्ड नं: स्थान/गाउँ/टोल : सम्बन्धित वडाध्यक्षको नाम र सम्पर्क न.
जम्मा लाभान्वित हुने संख्या	
प्रस्तावित कार्यक्रम योजनाको भूमिका र पुष्ट्याई	वर्तमान क्रियाकलापहरु, अवस्था, र कार्यक्रम पछी हुने उपलब्धीहरु, मुख्य काम र प्रकृति, कृषि सामग्रीको उपलब्धता, कृषकलाई प्रस्तावित कार्यक्रमबाट हुने फाइदाहरु उल्लेख गर्ने ।
प्रस्तावित कार्यक्रमको प्रमुख उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> • •
प्रस्तावित कार्यक्रमका मुख्य क्रियाकलाप	प्रस्तावित क्रियाकलापहरुको संक्षिप्त विवरण बढीमा ५०० शब्द भित्र (के, कसरी, कसले, कहाँ गर्ने) क्रियाकलाप १ क्रियाकलाप २ क्रियाकलाप ३ क्रियाकलाप ४ <ul style="list-style-type: none"> • ..... •

हरिप्रसाद पाण्डेय
बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

सचिव

वा.वि.बला के.सी.
मन्त्री

प्रतिफल सूचकहरू	कार्यक्रमको लक्ष्य
क्षेत्रफल	.....रोपनी
पशुपंक्षी पालन	.....संख्या
उत्पादन	.....संख्या, ...टन
उन्नत प्रविधि, उन्नत जात, मेशिनरी औजार तथा पूर्वाधारको उपयोग उल्लेख गर्ने	
विक्रि परिमाण बृद्धि	.....टन/वार्षिक
आम्दानी बृद्धि	रु. ....../वार्षिक
रोजगारी बृद्धि	.....जना स्वरोजगार, ...जना वर्षेभरी रोजगार, ... जना वा कार्यदिन आंशिक रोजगार

वित्तिय योजना (व्यवसायिक कृषि कार्यक्रमको कृषाकलाप, बजेट तथा लागत साझेदारीको विस्तृत विवरण)

सि.न.	कार्य विवरण	एकाई	परिमाण	दर	जम्मा रकम रु.	लागत साझेदारी	
						स्थानीय तहको साझेदारी रु.	मागगरेको अनुदान रु.
क.	पूँजिगत खर्च (१. पूर्वाधार विकास)						
१.१							
१.२							
...							
२.	मेशिनरी औजार उपकरणहरू	संख्या					
२.१							
२.२							

हरिप्रसाद पण्डित
बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

राधिव

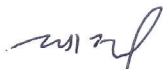
सा.विमला के.सी.
मन्त्री

	पूँजिगत खर्च जम्मा (क)											
ख	चालु खर्च											
१.	उत्पादन सामग्रीहरू											
१.१												
१.२												
२.	पारदर्शिता तथा सुशासन											
२.१	सार्वजनिक सूचना पाटी/होर्डिंग बोर्ड											
२.२	कार्यक्रमको अन्तिम प्रतिवेदन तयारी											
३.	प्राविधिक सेवा परामर्श खर्च											
	चालु खर्च जम्मा (ख)											
	कार्यक्रमको कुल खर्च (क+ख)											

नोट: भौतिक पूर्वाधारहरू निर्माणको लागि डिजाइन, लेआउट तथा लागत ईस्टिमेट मन्त्रालय वा अन्तर्गतका निकाय वा स्थानीय तह वा अन्य आधिकारिक निकायको आधिकारिक व्यक्तिले तयार गरेको हुनुपर्ने छ ।

कार्यतालिका

क्रियाकलाप	अवधि (महिना)												
१.	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
२.													

 हरिप्रसाद पण्डित
 बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

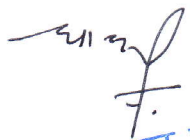

 सचिव

अनुसूचि-३

 मा.विजला के.सी.
 मन्त्री

प्रस्ताव मुल्याङ्कनका आधारहरू

क्र.सं.	मुल्याङ्कनका आधारहरू	अधिकतम अङ्क	कैफियत
१	प्राविधिक जनशक्तिको उपलब्धता	१०	
२	व्यवसायिक योजना	२०	
३	प्राविधिक पक्षहरू (सिचाई, हावापानी, प्रस्तावित व्यवसायको उपयुक्तता)	१५	
४	वित्तीय पक्षहरू (लागत सहभागिता, वित्तीय संस्थाको पहुच)	१०	
५	उपज बजार संबन्धि पक्षहरू (सडक, विधुत, बजार माग)	५	
६	लक्षित वर्ग (लैंगिक तथा सामाजिक समावेशिकरण)	५	
७	खेति प्रणाली व्यवस्थापकिय पक्षहरू (एकिकृत कृषि, अर्गानिक खेति प्रणालीको अवलम्बनको अवस्था)	१०	
८	स्थानीय स्रोत साधनको प्रयोग तथा रोजगारी सृजना	५	
९	नयाँ तथा स्थानीय सृजनशिल प्रविधि प्रयोग	५	
१०	रसायनिक मल तथा विषादिको प्रयोगको अवस्था	५	
११	रैथाने बाली, पशुपक्षी	५	
१२	दीगोपना (प्राविधिक, आर्थिक, वातावरणिय तथा सामाजिक दीगोपना)	५	
	जम्मा	१००	

हरिप्रसाद पाण्डेय
बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

सचिव

ना.विजला के.सी.
वाक्त्री

दफा ८ उप-दफा (१) सँग सम्बन्धित

सम्झौता पत्रको नमूना

- यो सम्झौता पत्रमा पहिलो पक्ष मानिने ..... र दोस्रो पक्ष मानिने श्री
..... गा.पा /नपा विच तपसिलको शर्त वमोजिमको कुराहरुलाई पालना गर्ने गरि
कार्यन्वयन प्रयोजनको लागि प्रयोग गरिने छ ।
- यो सम्झौता, सम्झौता भएको मिति देखि प्रारम्भ भएको मानिनेछ र यो सम्झौतामा संलग्न प्रस्ताव वमोजिमको कार्य यथाशिघ्र संचालन गरि मिति २०७७ साल महिना गतेसम्म सम्पन्न गरेर आवश्यक कागजात पहिलो पक्ष समक्ष बुझाउनु पर्ने छ ।
  - .....ले उपभोक्तालाई इष्टिमेट अनुसारको कार्य सञ्चालन गर्न योजनाको प्रकृति अनुसार वढीमा दुई किस्ता वा एकमुष्ट रकम काम सम्पन्न प्रतिवेदन तथा आवश्यक काजकाज पहिलो पक्ष समक्ष पेश गरे पश्चात एकमुष्ट दोस्रो पक्षको खातामा सम्झौता वमोजिमको रकम जम्मा गरार्इने छ ।
  - सम्झौता वमोजिमको कार्य संचालन तथा सम्पन्नको लागि पहिलो पक्ष ..... मार्फत अनुदान स्वरूप रु. (अक्षरेपी) र दोस्रो पक्षको लागत सहभागिता रु. (अक्षरेपी) व्यहोरिनु पर्ने छ ।
  - किस्ता भुक्तानी गर्दा सम्बन्धित प्राविधिकबाट कामको मूल्यांकनको आधारमा रकम भुक्तानी गरिनेछ ।
  - सार्वजनिक स्थानमा सम्पूर्ण विवरण सहितको सार्वजनिक सुचना पाटी राख्नु पर्ने छ ।
  - उपभोक्ताले निर्माण कार्यको सार्वजनिक जानकारी Public Auditing गराउनु पर्नेछ ।
  - अन्तिम किस्ता भुक्तानी गर्ने सम्बन्धमा सुपरभिजन गरी फाइनल विल तयार गर्ने प्राविधिकबाट कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी उपभोक्ताहरुको बैठकबाट निर्णय गरार्इ .....मा प्राप्त भएको सात दिन भित्र सम्बन्धित समूहको नाउमा बैंक चेक मार्फत भुक्तानी दिइनेछ ।
  - खरिद कार्य अथवा यस सम्बन्धी कुनै विवाद आएमा ..... को निर्णयनै अन्तिम मानिनेछ ।
  - यो सम्झौतामा उल्लेख भएका कुराहरुमा यस वमोजिम र अन्य कुराहरुमा प्रचलित ऐन नियम अनुसार हुनेछ ।
  - कार्यको लागत वमोजिमको खर्च रकमको विवरण सहितको सार्वजनिक स्थानमा राखिएको होडिड बोर्ड र सम्पन्न कार्य झल्काउने फोटाहरु पेश गर्नु पर्ने छ ।

पहिलो पक्ष :- .....को तर्फट

स्थानीय तहको तर्फबाट

दस्तखत :-

नाम :-

दस्तखत :-

नाम :-

हरिप्रसाद पण्डित
बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

सचिव

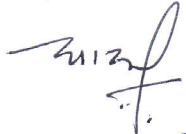
जा.विमला के.सी.
मन्त्री

पद :-
मिति :-
कार्यालयको छाप :-

रोवर

दस्तखत :-
नाम :-
ठेगाना :-
मिति :-

हरिप्रसाद पण्डित
बरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ

सचिव

पद :-
मिति :-
समुहको छाप :-

दस्तखत :-
नाम :-
ठेगाना :-
मिति :-

मा.पिमला के.सी.
काठमाडौं